

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

II. Obiectiones contrariæ soluuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

rius substantiæ completæ, cuius instrumenta, & ornamenta sunt, re ipsa animantur. Ita B. Thomas, Scotus, Suarez, & alij communiter. Atque in primis dentes naturam ossium sortiuntur, imò sunt ossa quædam non carne contexta, nec semper duratura, sed extra carnem sese exercentia, & aliquando casura: cum igitur ossa omnium confessione vita vegetatiua polleant, id ipsum de dentibus negari nequit. Quod autem ad ungues, de quibus maior est controuersia, attinet, eos etiam animari suadet: tum quia ab ossibus non differunt, ut perspicue docet Aristoteles lib. 3. de Histor. animalium cap. 12. ibi: *quod idem unguibus etiam euenit: quippe, cum in nonnullis animalium genus unguium præ nimia duritudine nibilo ab ossibus differat.* Hactenus ille: quod si aliqui ungues ossæ naturæ sint, reliqui etiam eiusdem erunt, cum omnes solum penes magis, & minus inter se differant. Tum etiam quia ungues plerumque reliqui corporis affectionis participant: sic cutis calorem amulantur: sic in pueris ad incrementum cæterarum partium notabiliter crescunt: sic demum ætatis flexu à teneritudine ad duritiem deflectunt: haud aliter ac in reliquis membris vsu venit: signum igitur manifestum est, eos vitam, animamque sortiri eandem essentialiter, aut integraliter cum reliquis membris. Tum quia si ungues præscindantur, decursu temporis cuspidem generant: manifestum igitur est, eos non tantum crescere versus radicem carni proximam, per meram iuxtapositionem, sed etiam versus partem extremam, & à carne dissociari per subtilem attractionem, & artificiosam intus-sumptionem alimenti vsque ad eam partem, quemadmodum ad vitam nutritiuam oportet. Tum demum quia in unguibus ceruntur fibræ quædam, ac venulæ pabuli deriuatrices: ergo, &c.

14.

Quod autem ad capillos attinet, eos etiam in homine informari animo rationali, & in belluis animo irrationali, iisdem penè rationibus suadet: nam in primis capilli affectiones reliqui corporis participant: sic qui cutem habent blandam, tenuemque, exili etiam, blandoque capillamento gaudent: qui verò asperam, crassamque cutem sortiuntur, setosi, & hirsuti sunt, ut notauit Aristoteles lib. 3. de histor. animal. cap. 9. sic etiam pro varia quatuor humorum per reliquum corpus commixtione experimur, capillos varios etiam colores induere, & vel nigrare, vel flauere, vel albescere, vel rutilare: sic, cum animal calore destituitur, experimur etiam capillos calore destitui: vnde senes defectu eius caloris illico canescunt: canicies enim absentiam caloris, & frigiditatem arguit ut in niue, & pruina conspicuum est. Deinde capilli cuspidem, conumve generant: non ergo versus radicem solum per meram iuxta positionem, sed etiam versus apicem per subtilem, interiorémque alimenti ad superiores partes assumptionem augentur, sicut ad vitam vegetatiuam oportet. Rursus id in nobis est capillus, quod in arboribus frondes, & volucris plumæ: quò allusit ille 13. Metamorphoseos ibi:

Turpis sine frondibus arbor

*Turpis equus nisi colla inba flauentia velent,
Pluma regit volucres, quibus sua lana decori est,
Barba viros, hirtæque decent in corpore setæ.*

At arborum frondes omnium confessione viuunt, & vegetantur; & plumæ etiam volucrum pari ratione viuunt, ac nutriuntur: tum quia suam

R. P. Lyncei Philosophiæ Tom. II.

habent organorum varietatem, sicut res, quæ viuere creduntur: tum quia secundum proportionem, & seruata eadem figura, sicut arbores, crescunt. Tum demum quia oculi illi, quibus plumæ interpuncti sunt, paulatim crescunt, & maiores fiunt: ergo non tantum propè cutem, & per meram iuxtapositionem plumæ huius auis augentur, sed etiam procul à cute; ac proinde per alimenti subtilem intus-sumptionem, occultamque, & secretam per poros attractionem.

Assero quartò, & vltimò: semen, & lac non animantur. Ita plerique Philosophi, & Medici: & quidem quod ad belluas attinet, res est clara, si earum sanguis non animatur: hoc enim supposito, quo iure earum lacti, & semini anima tribui poterit? Quod verò ad hominem attinet, in hunc modum assertio suadet: anima rationalis eas tantum partes hominis informat, quæ verè, & proprie tales sunt, & ad humanæ naturæ constitutionem, & integritatem spectant: at semen, & lac eiusmodi partes non sunt: ergo &c. Maior ex iis constat, quæ supra de sanguine humano differuimus. Minor probatur: tum quia semen, & lac resurfecturis restituenda non sunt, ut omnes Theologi docent, cum tamen certum sit, iis restituendas esse omnes partes, quæ ad humanæ naturæ integritatem, & constitutionem spectant. Tum etiam quia pueri, & puellæ habent partes omnes ad humanæ naturæ integritatem necessarias, tametsi in minori quantitate, & extensione: at semine, & lacte carent. Tum demum quia lac, & semen ad alterius aut productionem, aut conseruationem potissimum ordinantur, non ergo ad integritatem, & constitutionem eius indiuidui, cui existunt.

CAPVT II.

Obiectiones contrariæ solvuntur.

N Vllum sanguinem animari tenent Suar. tom. 1. in 3. part. disp. 15. sect. 3. & Vasq. ibidem disp. 36. c. 3. Card. de Lugo disp. 14. de incarn. sect. 4. n. 68. Tanner. 3. p. disp. 1. q. 4. Compton. disp. 3. de an. sect. 3. & per plures Theologi, quos pro se referunt, necnon plerique Medici cum Galenol. 4. de vsu partium. Vnde contra primam assertionem argues primò: nutritio est conuersio sanguinis in carnem, & ossa, quibus homo constat: cum sanguis sit alimentum proximū, & immediatum hominis, teste Arist. 1. 2. de partib. animal. c. 3. & alibi sapè: at nutritio est conuersio substantialis, siue vnus substantiæ in alia à se diuersam: ergo etiam conuersio sanguinis in carnem, & ossa, quibus coalescit, est conuersio substantialis, siue vnus substantiæ in aliam à se diuersam: quod si sanguis animæ rationali informaretur perinde ac caro, & ossa non esset substantia ab iis diuersa; ac proinde ea conuersio substantialis futura non esset. Respondeo: nutritio bifariam dici potest conuersio, nimirum mediata, vel immediata: quatenus enim sanguis per poros attractus conuertitur in carnem, est conuersio immediata alimenti in substantiam aliti: quatenus verò est conuersio cibi chili, & chimi, &c. in substantiam aliti, est conuersio mediata. Rursus nutritio prout est conuersio mediata est conuersio substantialis, id est, vnus substantiæ in aliam à se specie diuersam: id quod satis est, ut cibus chilus, chimusque

Hh anima

anima rationali non informetur, atque à carne, & ossibus specie distinguatur, tamen si sanguis anima rationali afficiatur, & ossibus specie non distinguatur. Ceterum nutritio prout est conuersio immediata non est conuersio substantialis, sed tantum accidentaria: neque oppositum aduersarij suadent. Quid: quod non desunt, qui partes hominis heterogeneas esse, & vnionibus partialibus specie diuersis constare censent: in quorum sententia, quam aduersarij plurimi amplectuntur, sanguis tamen si anima rationali informatus ob vnionem tamen specialem cum illa, à carne, & reliquis corporis partibus specie differret, prout oportet ad hoc, vt nutritio, siue conuersio sanguinis in carnem, & ossa sit conuersio substantialis, id est, vnus substantiae in aliam à se specie diuersam. Quid secundo: quod plures Medici cum Vallesio, necnon plures Theologi tenent, inter carnem & sanguinem mediare tres, aut quatuor alios humores, rorem videlicet, cambium, & glutenem, eosque vel omnes, vel certe aliquos à carne, & ossibus specie differre, ac nullo modo viuere: in qua sententia, de qua infra fortassis sermo recurret, nutritio non erit conuersio immediata sanguinis in carnem, & ossa, sed alterius humoris, ac proinde substantialis esse poterit.

17.

Obiiciunt secundo: cum vena scinditur, & ex ea sanguis in scutellam defluit, sanguis intra venam contentus, & sanguis extra eam existens sunt eiusdem profus species, vt sensu ipso notissimum videtur: at sanguis extra venam existens est inanimis; quis enim asserat animam rationalem extra corpus existere, & in scutella innatare? igitur etiam sanguis vena clusus inanimis censendus est. Huic argumento respondet Arriaga concessa maiori, & negata minori: & absurdum arbitratur, animam rationalem intra scutellam, & extra corpus palpitare, quandiu emissio sanguinis durat, & sanguis è corpore missus cum sanguine venali continuatur; haud aliter ac cum vi morbi incidentis, aut inflati vulneris intestina alicui foras elabuntur, anima rationalis in intestinis à corpore defluxis, non tamen à corpore interruptis existit. Quod si hoc alicui durum videatur, dici poterit, sanguinem eo ipso, quod extra corpus emittitur, animam spoliari, & forma cadauerica informari, quamuis haec diuersitas, & mutatio sensu non percipiatur; haud aliter ac cum pomum ex arbore abscinditur, omnium consensu anima vegetatiua spoliatur, & augmenti, ac nutritionis incapax efficitur, tamen si haec diuersitas, & mutatio sensum fallat, & experientiam prætereat.

18.

Obiiciunt tertio: si sanguis humanus informaretur animæ rationali, esset vera pars corporis: cum ergo partes omnes corporis Christi sub speciebus panis vi verborum ponantur: certe sanguis Christi sub iis eadem vi ponetur: consequens autem est absurdum, & contra Concilium Tridentinum, in quo iterum iterumque asseritur, solum corpus Christi Domini vi verborum poni sub speciebus panis, & sanguinem solum eadem vi poni sub speciebus vini; nec nisi per meram concomitantiam, & naturalem connexionem corpus sub speciebus vini, & sanguinem sub speciebus panis collocari. Verum in primis hoc argumentum in sententia aduersariorum aperte instatur: siquidem sanguis, tamen si inanimis sit, est vna pars cor-

poris humani; vt supra capite præcedenti luculenter ostendimus: explicandum igitur aduersariis superest, cur sub speciebus panis vi verborum non collocetur. Deinde dici potest; corpus, quatenus abstrahit à viuo, & mortuo, poni sub speciebus panis vi verborum: sanguinem autem non esse partem corporis, prout abstrahit à viuo, & mortuo, sed prout determinatè viuum est. Præterea non impossibiliter cum Hurtado dici potest, nomine corporis positi sub speciebus panis vi verborum intelligi partes solidas tantum, cum ea sola cibo & comestioni deseruire possint; partes autem fluidas, cum non cibi, sed potus instar habeant, nomine corporis intelligi nequire: cum igitur sanguis inter partes solidas corporis connumerari non possit, certè, quantumlibet animatus, nomine corporis vi verborum sub speciebus panis collocari minime subauditur.

Nullum sanguinem etiam belluinum non animari censent Caietanus, Syluester & ij Authores; quos supra pro prima Assertionem adduximus. Vnde missis iis argumentis, quæ supra obiter soluta sunt, arguunt primò: amissio sanguine anima etiam illico amittitur: ergo quia anima in sanguine continetur. Verum quemadmodum aeris, per quem respiramus, copia amissa, illico vitam, animamque expiramus, & amittimus, quin aer propterea viuatur: ita similiter in præsentem, &c. Arguunt secundo: adeps, siue pinguedo animalis teste Galeno libro 3. de temperamentis, est sanguis frigore concretus, vel teste Aristotele libro 1. de generat. animal. capite 19. est sanguis per bonam nutritionem concoctus: at adeps cuiusque animalis viuunt: tum quia id communiter Medici docent: tum quia per intusumptionem non minus quam caro augetur; nec eiusmodi augmenti vllum maius indicium in carne, quam in adipe elucet: tum demum, quia adeps, vt experimento inflati vulneris constat, propriè sentit. Respondeo adipem non esse sanguinem, sed ab eo specie differre: Aristotelem autem & Galenum sanguinis, aut concreti, aut concocti nomine adipem appellare; eo, quod sanguis præ nimia concoctione, ac concretionem in adipem à se specie diuersum conuertatur: haud aliter ac aquam concretam crystallum appellamus, tamen si crystallus ab aqua specie distinguatur.

19.

Opponunt tertio duplicem auctoritatem: alteram sacram, profanam alteram: prior est Leuitici c. 17. ibi: si venatione, atque aucupio ceperis feram, vel auem, quibus vesci licitum est, fundat sanguinem eius, & operiat illum terra; anima enim omnis carnis in sanguine est. Posterior est Aristotelis l. 3. de Histor. animal. c. 19. ibi: palpitat intra venas sanguis omnium animalium, pulsuque simul vndique mouetur, & semper, quando vita seruatur, sanguis vnus animatur, & feruet. Respondeo: anima omnis carnis in sanguine esse dicitur; non quod sanguis anima omnis carnis tanquam forma constet: cum hoc falsum sit etiam iuxta plerumque aduersarios, qui non animam carnis, sed aliam partialem specie diuersam sanguini attribuerit; neque etiam eo quod, sanguis, & anima, & forma corporis sit, vt nonnulli stulte arbitrati sunt; sed quia amissio sanguine vita amittitur: quo etiam nomine vita nostra, animaque in calore naturali

20.

turali consistere dicitur, & hic ipse calor vitalis nuncupatur. Aliam eius loquutionis rationem, eamque subtilissimam tradit Augustinus libro 2. contra aduersarium legis, & Prophetarum cap. 6. ibi: sic enim dictum est, anima omnis carnis sanguis est; quomodo dictum est, petra erat Christus, non quia hoc erat, sed quia hinc significabatur: non autem frustra lex animam voluit significare per sanguinem, rem scilicet inuisibilem per rem visibilem, nisi quia sanguis per venas omnes ab ipso corde diffusus in nostro corpore, plus ceteris humoribus principatur: ita ut ubique fuerit vulnus inflatum non humor alius, sed ipse procedat: ita quoque anima, quia omnibus, quibus constamus, inuisibiliter praeualet, illo melius significatur, quod omnibus, quibus constamus visibilibus praeualet.

21.

Tertia assertioni nostrae refragantur Galenus in lib. artis Medicinæ, tamen sibi satis constans, Peramattus, & communiter Medici. Quod autem arguant, dentes, ungues, & capillos fieri ex materia superflua, & reiectanea, siue excrementitia, ea videlicet, quæ in carnem, & ossa conuertere non potuit, ac proinde eos nutrire, seu vitaliter augeri non posse, cum nutritio fiat ex iis, quæ natura non negligit, sed feligit: hoc, inquam, friuolum est: siquidem succus terræ per radices arboris attractus, ac per fibras in caudicem, & ramos dispersus, non totus in lignosam arboris substantiam conuerteritur, sed aliquas habet partes excrementitias, eique nutritioni inutiles, alias aërias, aquosas alias; quarum hæ in fructus, illæ verò in flores formantur: & tamen fructus & flores viuunt, & nutriuntur: quod igitur velut superfluum, & inutile ad nutritionem aliquarum partium ab iis excernitur, & excreatur; id ad veram nutritionem, & vitalem augmentationem aliarum partium conferre potest.

22.

Quarta, & vltima assertioni, quod ad semen attinet, refragantur Plato in Timæo, Themistius, Galenus, Vallesius, Peramattus, Zimara, & alij. Quorum ceteris argumentis, quia minus operosa sunt, omisso, ad illud quod à feminibus plantarum proculdubio vitaliter, & per intussumptionem crescentibus, quandiu plantis inhærent, adduci solet, dicendum est, disparitatem in eo esse, quod semina plantarum non tantum semina, verum etiam fructus sint: semen autem humanum non fructus, sed virtus eius procreatrix sit. Quod ad lac attinet, illud animari, & viuere, à ratione suaderi potest: lac nihil aliud est, quam sanguis menstruus defecatus, & probe concoctus, ut docere videntur Aristoteles lib. 4. de generat. animal. cap. 8. B. Thomas in 1. o. caput 10b, & alij. Partes communiter: quod etiam ex eo constat, quia menstruus sanguis cessat in feminis post conceptionem fœtus, necnon etiam maiori ex parte edito fœtu, quandiu lac manat: at qui sanguis, præsertim humanus, animatur: ergo & lac. Verum probabilius est, lac esse speciem diuersam à sanguine, ut perspicue docent Vallesius lib. 1. controuersiar. cap. 22. & Vega lib. 6. alijque Medici communiter. Quæ autem ab autoritate, & ratione in contrarium adducta sunt, conuincunt quidem, lac ex sanguine menstruato fieri, non verò eiusdem cum eo speciei esse, ut intuenti constabit, & ex nuper in simili dictis perspicuum est.

CAPVT III.

An partes animatae substantialiter dissimiles sint?

Afferendum primò est, in belluis partes animatas heterogeneas, ac substantialiter dissimiles esse, & oculos, auresque v.g. non eadem specie forma, sed diuersa constare; si forte formæ, quibus constât, sunt diuisibiles in partes integrales, inuicemque distinctæ. Ita P. Suarez disp. 15. Metaphys. sect. 19. Pererius 6. Physicor. Compton. disp. 4. anim. sect. 1. Hurtado disp. 2. de anima sect. 9. Venetus, Niphus; & alij non pauci: quantum ut verum fatear, hi omnes (excepto Hurtado) inter partes corporis humani, & partes reliquorum animalium, quod ad præsens attinet, minimè distinguant, neque etiam loquantur, ut nos ex hypothesi, sed absolute. Assertio probatur: quia ex eo colligimus equum, & leonem differre specie, quia ab intrinseco, & inamissibiliter diuersas dispositiones, ac diuersa organa, & accidentia sortiuntur: at etiam oculus equinus, & auris equina ab intrinseco, & inamissibiliter diuersas dispositiones, & diuersa organa, & accidentia sortiuntur, ergo, &c. Maior perspicua est, quia seorsim ab ea proprietatum intrinseca exigentia, & inamissibili possessione, quod distinctionis specificæ inter equum, & leonem fundamentum superest; aut quo argumento, qui eam neget, impugnari poterit? Minor etiam perspicua est: siquidem oculus equinus retenta propria essentia nunquam, & nusquam deprehensus est, alias dispositiones præter visuales, & oculatas habuisse, aut eas cum dispositionibus aurium, aut narium commutasse: eas ergo inamissibiliter possidet: vnde etiam consequitur, eas ab intrinseco, ac vi propriæ exigentiæ habere: alias cur eas aliquando amittere non posset?

23.

Huic argumento communiter responderi solet oculum equinum inamissibiliter habere dispositiones ad visum necessarias, easque etiam ab intrinseco, id est, ob innatam earum exigentiam habere. Ceterum eam exigentiam non esse determinatam, sed indeterminatam, & vagam; qua videlicet substantia oculi equini non dispositiones visuales præ aliis, sed vel illas, vel alias quasque equinas postulat: vnde non esse, cur vi illarum ab aure equina specie differat, cum hæc etiam easdem dispositiones eadem indeterminatione postulet: at equus dispositiones equi proprias, & leo etiam leoninas dispositiones determinatè postulat: vnde, &c. Ratio verò discriminis vtriusque est, quia cum oculus equinus, & auris equina sint partes equini compositi, datur totum, quod dispositiones oculi, & dispositiones auris proprias determinatè exigat: vnde non est, cur singula partes vllas dispositiones determinatè postulent, sed potius totam sui curam relinquunt toti, in quo componuntur: at leo, & equus non sunt partes vllius compositi.

24.

Verum hæc solutio absque negotio confutari potest. Primò quia adhuc superest soluenda difficultas illa, cur supposita indistinctione specificæ partium eiusdem totius, adhuc leo, & equus specie distinguantur: quemadmodum enim dicitur, oculum equinum, auremque equinam specie non differre, dispositionesque diuersas, quas de-

25.